

akarása, fellázadása.

Az MDF-ben az úgynevezett „nemzeti közép” szellemi energiái igyekeznek tömörülni, ezért tarthatja magát az MDF képesnek erre a közvetítésre. Ehhez nyíltságra és őszinteségre van szükség. Két dolgot világosan meg kell mondanunk: a fennálló hatalmat mostani formájában működésképtelennek és még a saját maga által tervezett reformok bevezetésére is gyengének találjuk, a társadalmat pedig — ez éppen ennyire fontos, és ez a keményebb szó! — mostani önsorsrontó, önmagával kevéset tömörítő, a kiszolgáltatottság évtizedeiben végzetes passzivitásba süllyedt állapotában alkura képtelennek tartjuk. A feladat tehát két egyenlően nagy részből áll: megérteni és elfogadtatni a mindent birtokló hatalommal a kiegyezés elkerülhetetlenségét és ugyanakkor felkészíteni és megmozdítani a társadalmat ennek a kiegyezésnek a kikövetelésére.

Az MDF a „fele királyságot” akarja — nem magának, hanem a magyar népnek, a társadalomnak. Az MDF levonta '56 és minden más elbukott magyar szabadságharc tanulságát: megfontolt, megbocsátásra is képes, szívós, mindenre kiterjedő demokrácia építését akarja. Saját magyar történelmünk csendes visszafoglalását.”

Nincs harmadik út

A Szabad Kezdeményezések Hálózata novemberben alakult át egységesebb szervezetté, s vette föl a Szabad Demokraták Szövetsége elnevezést. A jelenleg úgy kétféle tagot számláló szervezet tudatosan vállalta, és elvi nyilatkozatában vállalja is: a politikai ellenzék szerepét, mondván: „A törvényesen elismert politikai ellenzék minden működőképes demokrácia alapintézménye”. Hogy ez konstruktív ellenzékiesség-e, arról Mécs Imre, a kilenc fős ügyvivői testület tagja beszél, közben megfogalmazza, hogy mely társadalmi rétegeket kívánnak megcélolni, s milyen alternatívát kínálnak nekik.

— Igazából sem úgynevezett osztályokra, sem rétegekre nem akarjuk korlátozni tevékenységünket. Már csak azért sem, mivel jelenleg a magyar társadalom sem élesen tagolt. Az SZDSZ elsősorban városi szerveződés, van munkáscsoportja is, de igyeckszünk a vidék felé is nyitni.

— Nyilatkozatainkban elvetik a „harmadik utas” politika lehetőségét. Mindez hétköznapi nyelvre lefordítva mit jelent?

Társadalmi, gazdasági és politikai válságban lévő magyar társadalom elsősorban közösségiben épült le. Így nem az államhatalom megszerzése a cél, hanem az önszerveződések mellé kell állni. A többpártrendszer elengedhetetlen, de nem elégséges. A lényeg: képes-e az ország megszerveződni, és képes-e a politika a jelenleginél jóval nagyobb, egysebbes tömeget megnyerni magának.

— Az úgynevezett „civil társadalom” megteremtéséért, ellensúlyozásért küzdő csoportok a demokratikus intézményrendszer és a jogállamiság követelésében azonos nézeteket vallanak. A FIDESZ mire teszi a hangsúlyt?

— Mi törvényekkel garantált, radikális és gyors változásokat akarunk elérni. Olyan országban kívánunk élni, ahol azt mondjuk, amit gondolunk, és azt tesszük, amit mondunk.

— Mennyiben tudnak vonzó programot nyújtani követőiknek?

— Különösen a munkanélküliséggel kapcsolatban akarunk jól megfogható koncepciót kidolgozni, ahogy átfogó és radikális változást kívánunk elérni az oktatásban is. Az a nézetünk, hogy a helyi autonómia megteremtésével el kell érni, hogy a problémák ott dőljenek el, ahol keletkeztek. Ki akarjuk dolgozni saját lakáskonceptiunkat, mint ahogy az is a célunk, hogy március 15-e valóban nemzeti ünnepünk legyen, míg 1956 megítélésénél egyértelmű a nézetünk: nyílt vitában, hiteles dokumentumok alapján kerüljön sor a történelmi igazságtételre.

— Sokszor vetődik fel, hogy mely politikai szerveződéshöz kapcsolódik a FIDESZ?

— Mi önállóak vagyunk, és nem az MDF vagy az SZDSZ ifjúsági szervezete. A FIDESZ-ben sokféle ideológiai és eszmei áramlat jelent meg, az anarchizmustól kezdve egészen a polgári radikálisig. De vannak alapértékek, amelyeket mindenki elfogad.

A hazai környezetvédő mozgalom egyik legmarkánsabb tömörülésének a Duna Kör látszik, amelynek tevékenységét úgynevezett alternatív Nobel-díjjal tüntették ki. Bár a szervezet csupán 43 tagot számlál, mégis meghatározója — elsősorban szellemi ereje miatt — a környezetvédő mozgalomnak. Borsos Béla biológus a Duna Kör jellemzéseket úgy fogalmaz: ez egy „non profit organization”, közvetítő szerepet tölt be a tudomány és az állampolgárok között az ökológiai gondolkodás jegyében.

A képviselői bejelentették, hogy a Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt folytatja működését. A pártprogram kidolgozására szolgáló irányelvek leszögezik, hogy 1930-ban a békesi gyűlésen elfogadott program a mai napig is idősebb. „A jelenleg 1500–2000 fős — ezek egynek volt a régi FKGP-nek is tagja — többségben vidékieket tömörítő szervezet képviselőiben Ravasz Károly mondja el, hogy milyen lényeges kérdésekben igyekeznek választási alternatívát kínálni potenciális „szavazóik”-nak.

— Alapfeltételnek tekintjük a tulajdonformák garantált piaci egyenlőségét, tehát az állami tulajdon mesterséges túlsúlyának megszüntetését, a vállalkozási szabadságot, a tulajdonszerzés szabaddá tételét. Elengedhetetlen az agrárrolló megszüntetése, a mezőgazdasági árak felszabadítása. Úgy tartjuk: a földadót a föld piaci értékére kell alapozni és az adórendszernek a vállalkozások stabilitását és a gazdasági fellendülést kell szolgálnia. Ki kell alakítani vállalkozást élénkítő hitelrendszert.

— Kikre számítanak a célok elérése érdekében?

— A kisgazdákra! Tehát azokat kívánjuk megnyerni és megmozgatni, akik a rájuk bízott feladatok gazdájának érzik magukat, vagyis kreatívak, gazdaszemlélettel bírnak, függetlenül a termelőeszközök tulajdonjogától. Úgy látjuk, ez az egyetlen tartalék, amellyel a magyar társadalom még rendelkezik, és amelyre építeni lehet.

— Érvként vetik fel a párt ellen, hogy öregurak játszadozása, hisz állg van tagsága.

— A Kisgazdapárt sohasem volt tömegpárt. Mi nem a taglétszámunknál és struktúránkánál fogva akarunk óriási párttá lenni, hanem — ahogy a történelmi példa is bizonyítja — hatóerőnk által.

— A programtervezetükben így írunk: „A Kisgazdapárt bizalmat és támogatást kér, hogy tagjainak hite szerint a Szabadság, az Egyenlőség, Isten, a Haza és a Család szolgálatának szellemében munkálkodjék a jövőért.” Ez számomra a lehető legszélesebb koalíció meghirdetését jelenti.

— Nem ígérhetünk könnyű életet és gyors felemelkedést. De felelős, cselekvő összefogásra szólítjuk fel a nemzetet, és készek vagyunk az együttműködésre azokkal a hazai és külföldi mozgalmakkal, amelyek hasonló eszméket és célokat vallanak magukénak.

Boros István